

בס"ד

אוסף סיפורים "תקסג"

מתוך "ליקוטי שמואל"

מלקט ועורך ש. אייזיקוביץ

eisikovits1@gmail.com

הגיליון מופיע באתר 'לדעת' וכן ניתן לקבלו לאימייל מדי שבוע על ידי שליחת בקשה. eisikovits1@gmail.com,

058-4852-443

אודה לכם אם תעבירו את העלון לאנשיכם או כתובות של נציג עלון. אשמח לקבל הערות מחכימות ובל"נ אשתדל להתייחס אליהם. גם רשות להדפיס / לחלק / להעתיק / לשמור. - בשעת הצורך הרשות נתונה לאמור מהדברים שבעלון אף שלא בשם אומרם. אבל הבא להדפיס וידפיס בשם אומרם. יביא גאולה לעולם. כמו כן יש אפשרות לקבל כל עלון בכל שפה כמעט שתרצו בתרגום של ווארד .

אמירת הקרבנות

את המעשה הבא, מספר המחנך הנודע הרב יחיאל יעקובזון שליט"א בהרצאותיו, עדות אישית מפיו כגיבור המעשה: שעת בוקר מוקדמת, בשכונת בית וגן בירושלים המתעוררת לאיטה מתרדמת הלילה. קרני שמש ראשונות החלו להפציע, בשעה שמשכימי קום החלו באים בשעריו של בית הכנסת 'אמשינוב' שבשכונה ומצטרפים למניינים השונים. ביניהם, כמנצח על מלאכה, סובב והולך הרה"ק רבי מאיר'ל מאמשינוב זי"ע, מוודא כי המניינים יוצאים לדרך כראוי ...

הרב יעקובזון מספר, כי באחד הימים, כשהיה ילד צעיר, קרא לו הרבי וביקש לשמעו מברך את ברכות השחר ולענות אמן אחריהן. הילד נענה ברצון, וכשסיים את ברכות השחר, רצה להתחיל להתפלל. בדרך כלל השתדל להספיק לומר קרבנות מדי בוקר לפני התפילה, אך לא תמיד - הכל לפי השעה... אלא שאז קרא לו הרבי לחדר צדדי, "בוא, אגלה לך סוד מהשמיים". ... הילד נרגש, הן לא בכל יום קורא הרבי לילד ומבקש לשוחח עמו, לספר לו סוד שמימי" ... צדיק", אמר לו הרבי, "הבה ואספר לך את המתרחש ממש מעלינו, כשילד נכנס לבית הכנסת ומתחיל להתפלל". ... הרבי חיך והחל לתאר:

"בזמן בית המקדש, כשהיו הכהנים מקריבים את הקרבנות, היתה שמחה גדולה בשמים, שמחה שאי אפשר לתארה במילים... המלאכים היו מביטים בעבודת הקרבנות, המתונו בתשוקה וציפייה רבה לרגע בו יקריבו את הקרבנות, התרגשו ממש וחיכו שיגיעו כבר הקרבנות האהובים של בני ישראל שמעוררים כה הרבה שמחה בשמים ומאפשרים להשפיע רוב שפע וברכה בעולם...". הרבי תיאר את עבודת הקרבנות בחיוך רחב ובשמחה עצומה, נוטל את הילד המקשיב אל תוך היכל בית המקדש, שמח על ניחוח הקרבן המוקרב באותה שעה... וואז, חיוכו של הרבי נמוג לפתע... פניו התכסו בדוק של עצב, עיניו המאירות חשכו קמעא, דמעות רותחות החלו להתגלגל במורד לחייו... ובקול שקט הוסיף ואמר: "אבל אתה יודע, בית המקדש נחרב, אין לנו כבר את האפשרות להקריב קרבנות. איבדנו את היכולת להקריב את קרבן התמיד מדי בוקר...". הרבי נאנח, וחזר ואמר תוך שהוא פורץ בבכי: "אוי, בית המקדש נחרב, ואין לנו כבר קרבנות". ... אבל אז", - שב הרבי ואמר,

"השם נתן לנו את התפילות ובראשן פרשת הקרבנות. ובכל בוקר עומדים המלאכים, ממתינים ומצפים שילד יהודי יתחיל להתפלל, יגש לומר את פרשת הקרבנות. המלאכים נרגשים, שמחים על כל מילה שהילד היהודי מוציא מפיו, הם רצים לחטוף כל מילה מפיו, כי כל מילה משמחת אותם בשמים, כל מילה שלך מרגשת אותם מחדש, בכל מילה שאנו אומרים - המלאכים מרגישים כאילו הקרבנו את הקרבנות!". ושוב הנמיך הרבי את קולו, והוסיף: "נו, תתאר לעצמך מה גודל האכזבה בשמים, כאשר המלאכים שהמתינו וציפו חיכו וייחלו, מצטערים לגלות שהיהודי לא אמר את סדר הקרבנות... הן הם כל כך ציפו לשמוע את פרשת הקרבנות, כל כך ייחלו להאזין לפסוקים הללו, כמה גדול צערם, כמה נוקב כאבם ...". הרבי סיים, וצבט בחביבות על לחיו של הילד.

ומעיד הרב יעקובזון: "מאז ועד היום, עברו שנים רבות, אך דברי הרבי נותרו חרוטים וחקוקים בלבי, עד שאינני מסוגל לחשוב לדלג על אמירת הקרבנות... הרבי צייר את אמירתן בשפה כה ציורית ואהובה, הבנתי כמה אני משמח בשמים והרגשתי מה אני יכול לפעול באמירת הקרבנות, ואיני מסוגל לוותר!".

אני אוהב כל יהודי (נווט קרב א)

יצא הסוד הגדול הוא מסתובב בבית הכנסת. נראה מאוד מודאג. פונה לחבריו שוב ושוב. מתעניין. שואל. חוקר. מה דיברתי איתך בפורים? – מה אמרתי לך? – פגעת בך? ישנם אחרים שהוא כלל לא מעז לגשת אליהם. הוא בטוח ששרף את שארית קשריו איתם. מי יודע מה אמר להם בעת שכרותו, בעת שהיה בגילופין, כמצוות היום?! הוא מסתובב אכול רגשות אשמה ותסכול. מה זה היה חסר לי? – 'מדוע הייתי צריך לשתות יותר מהרגלי, ובכך לפרוץ את הסכר ולהציף החוצה את כל מה שעל ליבי במשך השנה? – מה זה היה חסר לי? מדוע הייתי צריך לגלות לפלוני ולאלמוני מה אני חושב עליו בלבי - - '? -אם היו לי כמה חברים נאמנים, איבדתי אותם במו ידיי, או יותר נכון במו פי, וחבל מאוד – הוא מפטיר במחשבתו ופוכר ידיו בייאוש. המונולוג הזה יתכן שקיים אצל מבוססים יחידי סגולה, אבל אצל רוב רובם של יהודים יקרים, המקיימים את מצוות היום של עד לא ידע, אין בעיה כזו בכלל במוצאי פורים. אדרבה, הם מסתובבים כעת שיכורי ניצחון. מגלים לפתע המון חברים חדשים שלא ידעו מעולם שהם חברים שלהם. פתאום ניגש אליו מוישה: "צדיק! לא ידעתי שאתה כל כך אוהב אותי... סיפרת לי בפורים!". גם נחמן ניגש אליו: "איזה מחמאות הרעפת עליי! אשריך!"... גם קלמן מחייך אליו מרחוק, רומז לו במבט מלא משמעות, ששמע היטב בפורים את מה שהוא חושב עליו. כי זו האמת. יהודים יקרים בסתר ליבם, בפנימיותם, רוחשים אהבה ואחוה לכל יהודי ובפרט לכל מי שיש לו שייכות אליו. אם זה חבר בבית הכנסת, חברותא, קרוב משפחה וכדומה, למרות שבמשך השנה לפעמים ישנם משקעים שונים, מחשבות לא טובות, אך כאשר נכנס היין – יינה של מצוות התורה, יוצא הסוד הגדול: אני אוהב כל יהודי ובכל ליבי. למרות שבמשך השנה לפעמים ישנן מחשבות לא טובות, אך כאשר נכנס היין – יינה של מצוות התורה, יוצא הסוד הגדול: אני אוהב כל יהודי.

ביקור הרב (ברכת דוד)

בספר "אשמח ציון" מובא מעשה נפלא אותו סיפר הגאון הרב גבריאל טולידנו שליט"א:

מעשה בבחור מצפון תל אביב בשם עמוס, שלא שמר תורה ומצוות והתחיל להתקרב קצת ליהדות. יום אחד הוא שומע מחברו, שיש רב גדול וחשוב בבני ברק שקוראים לו הרב שך. אותו עמוס החליט שהוא הולך לשאול את הרב שך שאלות שמטרידות אותו בקשר לאמונה ולהשקפה. ואכן עמוס הגיע לבני ברק ביום פורים, והוא רואה שלהיכנס לביתו של הרב שך זה לא כל כך קל... ישנו תור ארוך שמשתרך והרבה אנשים מחכים וגם הם רוצים לשאול ולהתברך. בסופו של דבר, לאחר המתנה ארוכה ומייגעת, הגיע תורו של עמוס. כאשר הוא נכנס ראה את הרב שך זצ"ל, שכבר היה זקן בא בימים, והרב אמר לו בחיוך לבבי: 'במה אני אוכל לעזור לך?' 'אני רוצה להתחזק, לחזור בתשובה, אבל יש לי כמה שאלות שעדיין מפריעות לי ומעכבות בעדי מלחזור בתשובה. אני רוצה, כבוד הרב, שתענה עליהן, בבקשה.' הרב הסתכל עליו ואמר לו: 'תראה, היום פורים ויש עדיין אנשים רבים הממתינים בחוץ, וקצת קשה לענות ביום כזה על השאלות מפאת קוצר הזמן. תבוא אלי, בבקשה, בעוד חודש, בחול המועד פסח, ואז אוכל, בע"ה, לענות לך על השאלות בנחת.'

הרב שך זצ"ל דאג לקחת את מספר הטלפון של הבחור, והבחור חזר לביתו. עבר חודש, הגיע חול המועד פסח, ועמוס אומר לעצמו: 'איך אני אטריד את הרב עם השאלות שלי? הרי מדובר בגדול הדור שכל עם ישראל זקוק לו.' והחליט שלא ללכת לרב. כך עובר יום ועוד יום, עד שהגיע היום האחרון של חול המועד. באותו היום שומע עמוס דפיקות בדלת ביתו. הוא פותח את הדלת ולפניו ניצב.. מרן הרב שך זצ"ל, בכבודו ובעצמו (לאחר שביקש מבני ביתו שיבררו את כתובת ביתו של הבחור!!!) הבחור התחיל לרעוד מרוב התרגשות, הרב שך אמר לו: 'קבענו לדבר בחול המועד פסח, ומאחר שראיתי שאתה לא באת, וכבר הגיע היום האחרון של חול המועד, אז החלטתי שאני אגיע אליך,,, ובכן, איזה שאלות רצית לשאול?' 'כבוד הרב, נגמרו לי השאלות!' – ענה הבחור – 'אם התורה מייצרת אנשים כמוך, שלמרות שכל ענייני עם ישראל מוטלים על כתפך, עדיין יש לך מקום וזמן בשביל בחור שגר בצפון תל אביב, אין לי כבר שאלות, הכל מובן וברור, גילתי את האמת!' וכך אותו בחור התחזק יותר ויותר עד שנעשה לבעל תשובה גמור.

חגיגת חנוכת הבית

עם השלמת בניית הבניין המפואר של 'שיבת חכמי לובלין', פתח ראש הישיבה הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל במסע פרסום אדיר ותעמולה רעשנית לקראת חגיגת חנוכת הבית. שאל אותו רבו הרה"ק מטשורטקוב זי"ע: האם לא ראוי לחגוג את האירוע בהצנע מחמת חשש עין הרע, כפי שאמרו חז"ל 'לוחות הראשונות שניתנו ברעש נשתברו.' השיב רבי מאיר שפירא בשאלה: הלא ה' יתברך צופה ומביט עד סוף כל הדורות, והוא ידע שעתידיים

הלוחות להישבר בגלל שניתנו ברעש, ואם כן, מדוע נתן אותם תחילה בקולי קולות? אלא, שהעולם באותה תקופה היה נתון בחשכה, שקוע בעבודת האלילים, והיה זקוק לרעש חזק כדי לזעזע את הלבבות ולהכריז בקול כי יש א-לוקים בעולם, לפיכך אמר הקב"ה, אני נותן את הלוחות אפילו על מנת שישתברו, ובלבד שיתקדש שמי הגדול! הפטיר רבי מאיר ואמר: זה שבע שנים שאני מחכה לאותו רגע בו אוכל להרים את כבוד התורה ולומדיה בעיני הציבור היהודי! גם אם חלילה עלול להיגרם חשש עין הרע מהפרסומת, אשר תזיק לי אישית, מוכן אני למסור את נפשי כדי לרומם את קרן התורה בעולם ושיתקדש שם ה' ושם תורתו ברבים!

שמע הרבי מטשורטקוב את הדברים וייטבו בעיניו. אמרו צדיקים: אכן ניבא רבי מאיר וידע מה ניבא, כאשר לבסוף שילם מחיר כבד ונפטר בדמי ימיו, שנים ספורות לאחר ייסוד הישיבה. ואף הישיבה עצמה, אף שגרמה להרמת קרן התורה כשאיפתו הטהורה, אך גם היא לא האריכה ימים, וננעלו שעריה בשואת אירופה.

מטפחת של יגיעת התורה (ספר 'רבינו שמעון סופר' ח"א)

מסופר על הג"ר שמעון סופר זצ"ל, אב"ד קראקא (היום הילולא דיליה, נסתלק טו"ב אדר השני תרמ"ג):

"ברגע שנחו טרדותיו קמעא והיה זה בעיקר באישון לילות, ישב רבינו והגה בתורה, עמל בה, המית עצמו עליה, התייגע ביגיעת בשר, ואימץ וריכז את כל חושיו.

ילד אחד מילדי קראקא סבל קשות ממחלת האסכרה ל"ע, והותקף בה באמצע הלילה. כל התחבולות להקל את נשימתו עליו לא הועילו, בני המשפחה אבדו עצות בהביטם על רוע מצב הילד.

לא יכל עוד האב להתאפק ובעגמת נפשו נס ויצא החוצה והסתובב ברחובות שכונתו, עבר האיש אצל חלונו של הרב דמתא – רבינו, וראה שני עדיין לא כבה והוא עוסק בלימודיו, החליט האב להכנס ולשטוח בפניו את מר שיחו על הסכנה האיומה האורבת ומרחפת על ילדו.

רבינו שהיה שקוע בלימודו עד אז פשט מיד את מטפחת צוארו הושיטה לאב וציווהו להשימה על מצחו של הילד, והוסיף עוד שני תנאים: (א) שתיכף בבוקר יחזיר את המטפחת. (ב) שישאר הדבר בסודי סודות. רץ האיש הביתה ועשה כפקודת הרב, ואכן מיד השתפר המצב והילד החל לנשום לרוחה, בבוקר החזיר האב את המטפחת והפציר ברבינו להסביר לו את שני התנאים התנה עמו, הבהיר לו רבינו כי תנאי ראשון פשוט מאד יען אין לו מטפחת נוספת (כי סבל מעוני ומחסור). ושנית, יידע מר כי אני לא עשיתי מאומה בזה, אלא שמטפחתי הורטבה מזיעה מעמל ויגיעה בתורה, וזכות עמל התורה היא עמדה לו לילד להתרפא. בהיותי עמוס טרדות הציבור, כל שעות היום ורוב שעות הלילה, הרי לא

נשאר לי זמן ללמוד רק בשעות המאוחרות, והיה אם יוודעו אנשי העיר שאני ער בשעות אלו יטריחוני גם אז, ואהיה בטל מלימודי לגמרי, ושוב לא תועיל לך שום תרופה לעת הצורך. עובדא זו סיפר אחד מן המנחמים בשעת ימי האבל להגה"צ מוהר"נ קורניצר זצ"ל, בסיימו שהוא היה אותו ילד –

'נשיאה בעול'

כדי להבין מה היא 'נשיאה בעול עם השני', נביא מעשה מרטיט ממרן הגר"ח שמואלביץ זצ"ל, ראש ישיבת מיר [הובא ב'אוצרות התורה'].

מסופר, כי בעיצומה של מלחמת השחרור נולד להגר"ח שמואלביץ בן. בימים אלו היתה סכנה של ממש בהליכה ברחוב ללא מגן ומחסה, אבל ברית המילה התקיימה בבית החולים, כשהפגזים נוחתים מכל עבר ומרעידים את קירות הבית. בדרך לא דרך עשו ר' חיים ובני ביתו את הדרך עד לבית החולים. כשהסתיימה הברית ורצו לחזור, גברו ההפגזות, ולכן הדרך חזרה נעשתה בריצה, וצריך היה להמתין לנפילתו של הפגז לרוץ ולתפוס מחסה בפתחו של בית, להמתין שוב לנחיתתו של הפגז הבא ושוב למהר ולמצוא מסתור בפתחו של בית אחר.

באחת הפעמים של ההתקדמות שבין פגז לפגז, הבחין ר' חיים בפתחו של אחד הבתים בילד, שהיה חבוש בידיו וברגליו, וים של צער ומכאוב נסוך על פניו המיוסרות. ר' חיים נעצר כך באמצע הרחוב והחל בוכה, בן משפחה שליווה אותו זעק לעברו למהר ולתפוס מחסה מפני הפגז שעומד ליפול, ואולם ר' חיים לא מסוגל היה למוש ממקומו, והמשיך להתבונן בילד הסובל כשהוא בוכה וממרר על כאבו, בהיותו הוא עצמו נתון בסכנה. לאחר זמן מה המשיך ר' חיים במנוסתו מפני הפגזים, וכשהגיעו למחסה הסביר לבן משפחתו, מדוע לא יכול היה לזוז ממקומו בראותו את צערו של הילד.

הוא הסביר ואמר, "סכלים חושבים ש'לשאת בעול' פירושו רק לעזור לשני, וכאשר אדם נפצע וכבר חבשו אותו בידיו וברגליו, ומעתה מסוגל כבר לעשות הכל בכוחות עצמו, כבר אין במה לעזור לו. לא ולא!", אמר ר' חיים, "נכון שלעזור לו פיזית אי אפשר, אבל מה עם 'נשיאה בעול'? אפשר ואפשר לעזור לו - להתחלק עמו בכאב!". זה נקרא לחיות את הזולת! זוהי שלמות של ערבות.

תפילה II

סיפור נפלא ביותר התרחש בזמן ה'כתב סופר' שהיה רב העיר, אחרי פטירת אביו ה'חתם סופר'. באחד מבתי היהודים היה משרת גוי, שהיה רע ומושחת. יום אחד ראה המשרת הגוי את שר העיר מתהלך ברחובות, הגוי הצליח בערמומיות לשלוף את ארנקו של השר ולברוח. כשקלט השר מה שקרה ששדדו אותו כך לאור היום. כעס מאוד, ציווה על המשטרה לעשות הכל על מנת להחזיר את כספו ולהעניש את הפושע.

. השוטרים החלו בחיפוש, ואז קלט הגוי שמצבו רע ועלולים לתפוס אותו בהקדם, הוא החליט להוציא את עצמו מצרה זו, וגם על הדרך להפטר ממעסיקו היהודי. הלך הגוי והחביא את הארנק בביתו של היהודי מעבדו. ואכן לאחר כמה ימים כשעברו השוטרים מבית לבית לחפש את האבידה, נכנסו לביתו של היהודי ולאחר בדיקה יסודית נמצאה הגנבה בביתו של היהודי המופתע. מיד אסרו אותו. הוא בכה במר נפשו על חפותו אך שום דבר לא עזר, אם הגנבה נמצאה בביתו הרי שהוא זה הגנב - כך נאמר לו.

היהודי הובל לבית הסוהר ודינו נחתם במשפט למות בתלייה על הגרדום בכיכר העיר. כשהגיעה השמועה לאזני ה' כתב סופר' הוא נחרד מאוד על הרצון להרוג איש ישר וכשר שלא עשה דבר. הוא שלח את טובי העסקנים לנסות לשכנע אך שום דבר לא עזר. גם מעטפות של שוחד ניסו, אך אין מה לדבר השר כועס מאוד ולא מוכן לוותר. כשראה ה' כתב סופר' שנסגרו בפניו כל השערים, נסע לשכנע את שרי המלוכה מהדרגים הגבוהים ביותר, אולם שר העיר לא היה מוכן לשמוע מכלום. כשהבין ה' כתב סופר' שהמצב לא טוב וההשתדלות לא עזרה, הוא בא אל ביתו שבור ורצוף באישון לילה האחרון שלפני ביצוע גזר הדין כשכל העיר ממתינה לחזות בעונש הכבד.

בשעת לילה מאוחרת הלך ה' כתב סופר' לישון כשהוא עייף מכל עמל וטרדת הימים האחרונים, והוא בדאגה גדולה וצער מה יהיה בגורלו של אותו יהודי חף מפשע, והוא לא יודע מה עוד ניתן לעשות. מתוך מחשבות ודאגות נפלה עליו תרדמה, והנה הוא רואה בחלום הלילה את אביו הקדוש החתם סופר כשפניו זועפות עליו, הוא רעד ופחד מפני שאביו התקרב אליו בפנים קשות. היתכן? זעק ה' חתם סופר' על בנו, יהודי חף מפשע צועד אל מותו, משאיר אחריו אישה וילדים חלילה, ואתה שוכב על מיטתך ואינך פועל להצלתו? ה' כתב סופר' נבהל לשמוע את תוכחת אביו והחל בוכה בכי נורא 'הלא כל מה שביכולתי עשיתי, ואף מעבר למה שיכולתי, לא חסכתי בשום טרחה כדי להצילו, וכי יש עוד דרך נוספת שעדיין לא ניסיתי?' שאל ה' כתב סופר'. יש ויש ענה אביו ה' חתם סופר' בנחרצות, מדוע אינך מתפלל??? בלילה שכזה לא ישנים. פסק ה' חתם סופר'. ה' כתב סופר' קם מיד ממיטתו בגבורה ובהתלהבות וקרא למשמשו, כשהוא מצוה עליו לגשת אל ראשי הקהל שיעוררו את כל יהודי העיר, וכולם ללא יוצא מן הכלל, על אף השעה, יתאספו בבית הכנסת לתפילה וזעקה להצלת נפש מישראל.

ה' כתב סופר' ניגש לבימה והרים את קולו בזעקה, ואמר, ניסינו כוחנו בכל הדרכים האפשריות, אך נראה שהכל סגור ונעול בעדנו, אבל אצל הקב"ה אף פעם לא סגור. שערי דמעות לא ננעלו. היתה שם באותה שעה התעוררות גדולה מאוד. בכיות וזעקות הן א-ל-כְּבִיר לא יִמָּאס תַּפְלוֹת רַבִּים. נקרעה הגזרה ולמחרת בעת שהלכו לבצע את גזר הדין, הסכים השופט לחקור את אותו משרת גוי ונבזה שהיה בבית היהודי, והגוי שלא התכונן לחקירה זו, נשבר מיד והודה, וכך הועלה המשרת הגוי לגרדום. היהודי ניצל ושב לביתו. אכן תפילה אמיתית לא שבה ריקם.

לפעמים באה לאדם צרה, הוא מנסה את כל הדרכים האפשריות איך אפשר לעזור, כמו למשל שילדו חולה ח"ו, מיד פונה לכל טובי המומחים והעסקנים ולוקח את הרופאים הכי טובים, פונה לבקשת ברכות מרבנים. אך צריך לזכור שדבר ראשון ה' יתברך מחכה לתפילה אמיתית שבאה עמוק מתוך הלב, בידיעה שרק ה' יתברך יכול לעזור, ואין שום ברייה אחרת בעולם שיכולה לשנות משהו מהנגזר למעלה, והכל מידו הרחומה, וכך לאחר תפילה כזאת כמובן יכול לעשות עוד השתדלות.

ידועים דברי חז"ל. שהקב"ה מביא לאדם טרדות וייסורים כדי שהאדם יתפלל לפניו, ואם האדם לא מתפלל לפניו אז הקב"ה מביא לו עוד יסורים, עד שיגיע למצב שיתפלל לפניו. וכדי להיוושע בתפילה על האדם להתפלל מעומק הלב. ובמקום להרבות בהשתדלות לפני בשר ודם עלינו מוטל להתחזק באמונה שאין עוד מלבדו, ורק בורא עולם יכול להושיע אותנו, וכמה שאנו יותר מאמינים בכוח התפילה, התפילות שלנו יתקבלו יותר לפניו לרצון. והתפילה על כל עניין מייצרת אצל האדם קרבת א-לוקים שזה רוגע נפלא שיש לאדם שמרגיש שנמצא בידיים שלו יתברך. ואין להתייאש גם אם לא נענה מיד הוא ייענה בהמשך אם ירצה ה', כי תפילות לא שבות לעולם ריקם. התפילות מתקבלות כשאדם מרגיש שאין לו על מי להישען אלא על אביו שבשמים. וכשהתפילות הן מתוך לב נשבר אז עולה שוועתנו לא-לוקים.